

Veiledende merknader til forskrift om kart og stedfestet informasjon i plan- og byggesaksbehandlingen

1. Bakgrunn

Ved lovendring 9. mai 2003 nr. 32 ble det tatt inn en egen bestemmelse i plan- og bygningsloven (pbl.) om kart og stedfestet informasjon som ny § 5, jf. Ot.prp. nr. 113 (2001-2002) *Om lov om endring i plan- og bygningsloven (tidsfrister i planlegging, kart og stedfestet informasjon)*.

Hensikten var «å oppnå samfunnsmessige besparelser gjennom å gjøre planbehandlingen i kommunene mer effektiv og forutsigbar for brukerne og å få en bedre utnyttelse av offentlige myndigheters ressursinnsats. Dette skal likevel ikke gå på bekostning av kvaliteten og grundigheten i prosessen.»

Bestemmelsen i § 5 bygger på planlovutvalgets første delinnstilling NOU 2001:7 *Bedre kommunal og regional planlegging etter plan- og bygningsloven*. Planlovutvalget understreket «at tilgang til, og bruk av, gode kart og ajourført stedfestet informasjon er nødvendig for å sikre tilfredsstillende kvalitet i arbeidet med planer og byggesaker. Det bør derfor fortsatt være et klart kommunalt ansvar for dette informasjonsgrunnlaget.»

2. Definisjoner

Begrepene *endelig vedtatt plan*, *plankart*, *plandata*, *basiskart* og *digital arealplan* er definert særskilt i § 2. Definisjonen av *det offentlige kartgrunnlaget* framgår av § 3.

Kort oppsummert danner det *offentlige kartgrunnlaget* det generelle kartgrunnlaget for plan- og byggesaksbehandlingen i hele kommunen. Ved utarbeiding av en konkret arealplan, kan det være nødvendig å supplere det offentlige kartgrunnlaget med mer detaljert eller nøyaktig kartlegging. På basis av dette og eventuell annen informasjon innhentet i sakens anledning, utarbeides det et *basiskart* som "planen tegnes på". I utgangspunktet danner basiskart og *plandata* til sammen *plankartet*, selv om *plandata* definisjonsmessig også kan være stedfestede planbestemmelser som framkommer på annen måte, f.eks. i form av reguleringsbestemmelser. *Den endelige vedtatte planen* er plan som har fått rettsvirkning gjennom kommunens vedtak og eventuelt departementets godkjenning eller stadfesting. I motsetning til plankartet, som er å forstå som et saksdokument og som gjerne kan gjengis i form av en digital rasterkopi, er en *digital arealplan* å forstå som en fullstendig representasjon av planen i en form egnet for elektronisk databehandling. En kopi av en digital arealplan må således ta vare på den datastrukturen som ligger i planen, herunder gjengi tilhørende geodata på vektorform.

Med *geodata*¹ forstås data om objekter, hendelser eller forhold som er direkte eller indirekte stedfestet med koordinater. Denne bruken av begrepet er i samsvar med slik

¹ Bemerk at definisjonen som er ført opp i Statens kartverks termdatabase *Termer for geografisk informasjon* er noe avvikende fra denne offisielle bruken. Der er *geodata* definert som *informasjon stedfestet ved koordinater*.

begrepet ble introdusert i NOU 1975:66 *Geodatasystemet*. Stedfestet informasjon og geodata benyttes ofte som synonyme begreper, se f.eks. *Ordbok for kart og oppmåling*. Stedfestet informasjon gir informasjon om objekter (vann, hus, veier, osv.), hendelser og forhold der posisjonen (sted på jorda) er en vesentlig del av informasjonen. Definisjonen av geodata her forutsetter direkte eller indirekte stedfesting med koordinater. Geodata vil normalt være lagret i digital form, men kan også være i tradisjonell analog form, som f.eks. papirkart eller transparent folie.

Med *kart*² forstås en todimensjonal (plan) gjengivelse av utvalgte geodata i digital eller analog form i bestemt målestokk og projeksjon. Gjengivelsen kan f.eks. være på papir, dataskjerm eller i maskinlesbar form (kartdata). Gjengivelsen vil i regelen være kartografisk bearbeidet. Det kan innebære at symbol som representerer aktuelle geodata, kan være flyttet, overdrevet, forenklet eller på annen måte endret i forhold til sin egentlige beliggenhet for å oppnå bedre lesbarhet eller forståelse. Eksempel på kartprojeksjon er UTM sone 32 som i målestokk 1:50 000 benyttes for landets hovedkartserie i Sør-Norge.

Departementet har ikke funnet det hensiktsmessig å gi de to tekniske begrepene kart og geodata en formell forskriftsdefinisjon.

Departementet har valgt å benytte det tradisjonelle begrepet *kart* uavhengig av om det siktes til digitale geodata eller et tradisjonelt papirkart. Kartbegrepet er således ikke knyttet til noen bestemt teknologi selv om digitale metoder i praksis blir mer og mer brukt.

Av hensyn til manglende praktiske løsninger knyttet til bruk av digitale signaturer og saksbehandlingen mellom forvaltningsnivåene, har departementet funnet det nødvendig å fastholde at den endelige vedtatte planen fremdeles skal være på papir.

Forskriften her setter ikke krav til *situasjonskart* eller *situasjonskart* brukt i byggesak. Situasjonskartet kan i tillegg til det rene kartgrunnlaget og annen tilsvarende informasjon, også inneholde opplysninger om gjeldende planer, bestemmelser og pålegg som gjelder bruk av grunn og bygninger. Normalt vil det være kommunen som utarbeider situasjonskartet, jf. forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker § 25 første ledd bokstav a. På basis av situasjonskartet utarbeider søker en *situasjonsplan* som viser ønsket utforming og plassering av tiltaket byggesaken gjelder. Begrepene situasjonskart og situasjonsplan er nærmere forklart i forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker, se også Spesifikasjon for situasjonskart og situasjonsplan utgitt av Norges byggstandardiseringsråd. For orden skyld gjør vi oppmerksom på at byggstandardiseringsrådets spesifikasjon forklarer begrepet basiskart på noe annen måte enn slik begrepet er definert i forskriften her.

² Departementet har funnet det hensiktsmessig med en teknologiavhengig forståelse av begrepet kart. Dette avviker noe fra Statens kartverks termdatabase *Termer for geografisk informasjon* der kart er definert som *generalisert avbildning av geografiske objekter med deres romlige relasjoner; med angitt geodetisk datum, projeksjon og koordinatsystem, samt målestokk dersom avbildningen er analog*.

3. Ansvar for å utarbeide kartgrunnlag, pålegg om kartlegging

I utgangspunktet skal kommunen sørge for at det foreligger et oppdatert offentlig kartgrunnlag for de formål som omhandles i plan- og bygningsloven, jf. plan- og bygningsloven § 5 første ledd. Det framgår imidlertid at kommunen ikke har plikt til å ha klart et kartgrunnlag i den nøyaktighets- og detaljeringsgrad som kreves for ethvert privat utbyggingstiltak som måtte komme opp. Dersom forslag om plan eller utbyggingstiltak krever mer nøyaktig eller detaljert kartgrunnlag, enn det kommunen i utgangspunktet har behov for, kan kommunen pålegge forslagsstiller eller søker å utarbeide nødvendig kartunderlag tilpasset den foreslåtte planen eller tiltaket, jf. Ot.prp. nr. 113 (2001-2002), merknadene til de enkelte bestemmelsene.

Følgende eksempel kan illustrere forholdet mellom kommunens plikt og hva som kan pålegges forslagstiller: Et område i kommunen var i tidligere kommuneplan angitt som landbruk-, natur- og friluftsområde (LNF). Det offentlige kartgrunnlaget må i dette tilfellet tilfredsstille kommunens behov for å drive kommuneplanlegging, tilsvarende f.eks. «Økonomisk kartverk» i målestokk 1:5000 eller kartdatabasestandarden FKB-C. Kommunen må holde dette grunnlaget oppdatert. Anlegges det f.eks. en ny vei, må kommunen selv eller gjennom samarbeidsavtaler, sørge for at denne legges inn i det offentlige kartgrunnlaget. Området legges i ny kommuneplan så ut til byggeområde. Dette krever at området kartlegges ut i fra de krav som reguleringsplanarbeidet setter, tilsvarende f.eks. «Teknisk kartverk» i målestokk 1:1000 eller kartdatabasestandarden FKB-B. Kommunen bestemmer imidlertid selv når den vil starte opp reguleringsplanarbeidet. Den nye kommuneplanen utløser således ikke noen umiddelbar plikt for kommunen til å forbedre det offentlige kartgrunnlaget. Hvis en privat forslagstiller i denne situasjonen vil fremme eget forslag til reguleringsplan, og ikke vil vente på kommunen, kan kommunen pålegge forslagstiller å foreta de nødvendige kartarbeidene. Hvis kommunen velger å ikke gi slikt pålegg, må kommunen foreta de nødvendige kartarbeidene selv, slik at det kan utarbeides et basiskart med tilstrekkelig nøyaktighet og detaljering. Kravene til et tilfredsstillende utarbeidet plankart basert på et tilstrekkelig nøyaktig og detaljert basiskart, må senest være innkommet i det forslaget som legges ut til offentlig ettersyn.

Forholdet kan utdypes med utgangspunkt i følgende utbyggingseksempel: For en eksisterende boligeiendom ønskes fradelt tre tomter med oppføring av tre nye eneboliger, "eplehageutbygging". Er utbyggingsforslaget i samsvar med reguleringsplan, kreves normalt ikke tilleggskartlegging. Hvis en eller flere av bygningene skal oppføres så nær eiendomsgrensene at dette kan kreve dispensasjon, kan det være nødvendig å foreta kontrollmålinger av kritiske avstander, men ingen landmålingsteknisk kartlegging. Det samme vil gjelde om utbyggingseksempelen ligger i et LNF-område, dersom tiltaket er i samsvar med planbestemmelsene, selv om kartgrunnlaget her sannsynligvis bare vil være økonomisk kartverk eller tilsvarende. Det samme vil også gjelde om eksempelet ligger i et uregulert strøk, men hvor kommuneplanen ikke krever reguleringsplan før utbygging.

Heller ikke søknad om tiltak som krever omregulering eller vidtrekkende dispensasjon fra plan, krever tilleggskartlegging dersom kommunens kartgrunnlag er godt nok. Hvis f.eks. eiendommen i overnevnte eksempel er regulert til annet formål i en gjeldende

reguleringsplan, f.eks. til barnehage, må det legges til grunn at nødvendig kartgrunnlag allerede er på plass. Dette vil være tilfellet selv om reguleringsplanen er gammel, da det er kommunens ansvar å holde kartgrunnlaget oppdatert. Hvis situasjonen derimot er slik at kommuneplanen krever at det utarbeides reguleringsplan, og området bare er dekket av oversiktskart (fordi området f.eks. inntil nylig var utlagt til LNF), vil utbyggingseksempellet normalt kreve tilleggskartlegging. Kommunen kan likevel ikke kreve tilleggskartlegging, dersom kommunen finner at oversiktskartet gir et tilstrekkelig grunnlag for å kunne vurdere den konkrete saken. For å behandle en begrenset fortetting som i overnevnte eksempel som åpenbart ikke er del av en større utbygging, for eksempel i tilknytning til et gårdstun i et landbruksområde, kreves etter forholdene ikke nødvendigvis et detaljert teknisk kartverk.

4. Pålegg om å levere data i digital form

Kommunen kan i "større saker" kreve at data leveres i digital form, jf. plan- og bygningsloven § 5 tredje ledd. Adgangen til å gi slikt pålegg, ble innført ved lovendringen 9. mai 2003. Med data forstås også plandata og tilsvarende, ikke bare et eventuelt pålagt utarbeidet kartgrunnlag. Begrepet "større saker" er som sådan ikke brukt i forskriften. Vilkårene for å kunne kreve data i digital form er isteden spesifisert direkte, jf. forskriften § 5.

Når kommunen kan tilby digitale data, kan kommunen kreve digitale data tilbake i alle byggesaker som er så store at de omfattes av konsekvensutredningsplikten, og i alle plansaker. I saker som er så store at de er nevnt i forskrift om konsekvensutredninger, vedlegg I, f.eks. vannkraftanlegg med en årlig produksjon over 40 GWh, kan kommunen kreve digitale data også når kommunen selv ikke har slike.

5. Pålegg om kartlegging eller å levere data i digital form – forholdet til forvaltningsloven

Departementet legger til grunn at pålegg om kartlegging og om å levere data i digital form må anses som saksforberedende beslutninger om hva som er nødvendige opplysninger for å belyse saken og hvordan disse skal legges fram, og således ikke et enkeltvedtak som er gjenstand for klage i seg selv. Dette gjelder også i de tilfellene kommunen krever mer nøyaktig eller detaljert kartlegging i områder med særlig høy grad av utnytting.

Departementet viser til at pålegg om kartlegging eller om å levere data i digital form, ikke avskjærer forslagstillers mulighet til å fremme sin sak uten å etterkomme pålegget. Forslagstiller vil fortsatt ha rett til å fremme privat reguleringsplanforslag uten å etterkomme et gitt pålegg og få det behandlet av det faste utvalg for plansaker etter plan- og bygningsloven § 30. Utvalget kan da velge å se bort i fra kommunens tidligere pålegg og likevel fremme reguleringsforslaget. Det vil i så fall bli kommunens ansvar å utarbeide et forsvarlig forslag, herunder utarbeide nødvendig kartgrunnlag. Velger det faste utvalget for plansaker å ikke fremme reguleringsforslaget, f.eks. med henvisning til nevnte pålegg, kan forslagstiller kreve at reguleringsspørsmålet forelegges kommunestyret dersom forslaget omfatter uregulert område eller innebærer en vesentlig endring av gjeldende reguleringsplan. Et reguleringsforslag er uansett

ikke å anse som en "søknad" som en forslagstiller har rettskrav på å få "innvilget" eller "avslått". Departementet anser derfor ikke en avgjørelse om ikke å fremme en innsendt reguleringsplan, som et enkeltvedtak. En slik avgjørelse er det følgelig heller ikke adgang til å påklage, jf. NOU 2001:7 s. 138.

Tilsvarende vil søker fortsatt ha rett til å fremme søknad om tillatelse uten å etterkomme et gitt pålegg og få det behandlet av kommunen etter plan- og bygningsloven § 94. Hvis kommunen etter fornyet vurdering finner at søknaden likevel er tilstrekkelig, må kommunen se bort i fra tidligere pålegg og behandle søknaden. Finner kommunen å avvise søknaden, f.eks. med henvisning til nevnte pålegg, er dette et enkeltvedtak som kan påklages.

Tilsvarende vil også gjelde ved forslag om bebyggelsesplan og konsekvensutredning. Når det gjelder avgjørelser under en konsekvensutredningsprosess, vil slike avgjørelser som hovedregel ikke være enkeltvedtak, men være prosessledende avgjørelser under saksbehandlingen, jf. Ot. prp. nr. 69 (1989-90) og forskrift om konsekvensutredninger 21. mai 1999 nr. 502 § 1 tredje ledd. Når det faste utvalg for plansaker fatter endelig avgjørelse om bebyggelsesplan, er dette enkeltvedtak som kan påklages.

Kommunens bestilling av karttjenester i forbindelse med egne kartleggingsarbeider, reguleringsplanforslag og kommuneplanarbeid, er et avtalemessig forhold og reguleres ikke av bestemmelsene om pålagt kartlegging eller pålegg om å levere digitale data.

6. De enkelte bestemmelsene med merknader

§ 1 Formål

Forskriften skal sikre enkel og effektiv tilgang til oppdaterte og pålitelige kart og stedfestet informasjon for å kunne løse oppgaver etter plan- og bygningsloven.

Merknad til § 1

Bestemmelsen angir formålet med forskriften.

§ 2 Definisjoner

I denne forskrift betyr:

- a) endelig vedtatt plan: plan som gjennom kommunens endelige vedtak, og eventuelt departementets godkjenning eller stadfesting, har fått rettsvirkning,
- b) plankart: framstilling av arealplan på kart,
- c) plandata: geodata i plan som er gjenstand for vedtak etter plan- og bygningslovens planbestemmelser,
- d) basiskart: geodata i plankart som ikke er gjenstand for vedtak,
- e) digital arealplan: arealplan i en form som representerer planen på en fullstendig og entydig måte, egnet for elektronisk databehandling.

Merknad til § 2

Bokstav a definerer *endelig vedtatt plan*. Endelig vedtatt plan er plan som gjennom kommunens endelige vedtak, og eventuelt departementets godkjenning eller stadfesting, har fått rettsvirkning. Kompetansen (myndighetsgrunnlaget) til å vedta og godkjenne kommuneplanen, herunder kommunedelplan, framkommer av pbl. § 20-5. Her framgår det at arealdel til kommuneplan som det ikke er rettet innsigelse mot, får rettsvirkning etter vedtak i kommunestyret. Arealplan til kommuneplan som det er rettet innsigelse mot, eventuelt den del av planen det er rettet innsigelse mot, er avhengig av departementets godkjenning for å få rettsvirkning. Kompetansen til å vedta og stadfeste reguleringsplan framkommer av pbl. § 27-2, jf. § 28-1. Her framgår det at reguleringsplan som det ikke er rettet innsigelse mot, som hovedregel får rettsvirkning etter vedtak i kommunestyret, mens reguleringsplan som det er rettet innsigelse mot, er avhengig av departementets stadfesting. Kompetansen til å vedta bebyggelsesplan framkommer av pbl. § 28-2 første ledd, jf. dog fjerde ledd. Her framgår det at bebyggelsesplan som ikke trenger å behandles som reguleringsplan, får rettsvirkning etter vedtak i det faste utvalget for plansaker.

Bokstav b definerer *plankart* som framstilling av arealplan på kart. Plankartet omfatter opplysninger som kan være gjenstand for vedtak (plandata) og det bakgrunnskartet vedtaket presenteres på (basiskartet), og tilhørende informasjon, herunder tegnforklaring. Plankartet kan gjelde endelig vedtatt plan og ha rettslig virkning, være forslag eller utkast til slik plan, eller gjelde opphevet eller utgått plan. Begrepet plankart dekker alle plantypene etter plan- og bygningslovens planbestemmelser kapittel II til VII.

Et plankart er et dokument. Originaldokumentet vil være på papir, men eksemplarer (kopier) kan være i digital eller analog form. Krav til plankart framgår av § 7, jf. også § 10.

Bokstav c definerer *plandata*. Plandata er den del av en arealplan som er stedfestet, vanligvis ved å være framstilt på et plankart, og som er gjenstand for vedtak. For en reguleringsplan omfatter dette reguleringsformål etter pbl. § 25 som er stedfestet, og rettslige virkninger av reguleringsbestemmelser etter pbl. § 26 som er stedfestet. For kommuneplan omfatter dette arealbrukskategorier og bestemmelser etter pbl. § 20-4 som er stedfestet, samt eventuelle stedfestede konsekvenser av planens retningslinjer for øvrig, jf. pbl. § 20-1. Plandata kan relatere seg til endelig vedtatt plan med rettslig virkning, eller gjelde forslag eller utkast til slik plan, eller gjelde opphevet del av plan, eller være utgått på annen måte.

Bokstav d definerer *basiskart*. Basiskartet er det bakgrunnskartet som benyttes for å framstille planvedtaket, dvs. det kart som danner underlag (gir geografisk referanse) for plandataene, eller det "kart som planen tegnes på" slik det ble uttrykt i bygningsloven av 1924. Selv om basiskart er et formelt begrep, vil produksjonsprosessen ofte være lagt opp slik at det ikke er hensiktsmessig å tegne ut basiskartet som et selvstendig dokument.

Bokstav e definerer *digital arealplan*. Den digitale arealplanen er en fullstendig og entydig representasjon av planen i en form egnet for elektronisk databehandling. Det omfatter mao. hele det digitale planmaterialet i form av databaser, filer, og lignende, og

ikke bare planens presentasjon i form av plankartet. I motsetning til et digitalt plankart som kan representeres i form av et digitalt (raster) bilde, må en digital arealplan representeres i form av en definert datamodell med tilhørende geodata på vektorform. Krav til digital arealplan framgår av § 7.

§ 3 Det offentlige kartgrunnlaget

Kommunen skal i samarbeid med staten sørge for et oppdatert offentlig kartgrunnlag for kommunens areal ut til grunnlinjene. Kartgrunnlaget skal bestå av et representativt, systematisk og tematisk ordnet utvalg geodata, og være egnet til å løse kommunens oppgaver etter plan- og bygningsloven. Kommunen skal stille nødvendig utsnitt av det offentlige kartgrunnlaget til rådighet for alle som fremmer eller uttaler seg om en plan- eller byggesak.

Digitalt kartgrunnlag skal følge "Produktspesifikasjonen for felles kartdatabase (FKB)" eller annen tilsvarende spesifisering fastsatt av kommunen. Kommunen fastsetter hvilke nøyaktighets- og detaljeringsklasser kartgrunnlaget skal følge i de ulike deler av kommunen. Analogt kartgrunnlag skal følge tilsvarende anerkjent spesifisering.

Kartgrunnlaget skal være stedfestet med koordinater i det nasjonale geodetiske grunnlaget, eller et lokalt geodetisk grunnlag fastsatt av kommunen. Lokale geodetiske grunnlag skal være sikret med et tilstrekkelig antall fastmerker til å gjenskape grunnlaget i alle områder det lokale grunnlaget gjelder.

Kommunen skal ha rutiner for årlig arkivering av kartgrunnlaget. Kommunen kan etter avtale overlate arkiveringen til staten.

Merknad til § 3

Første ledd. Kommunen må sørge for at det foreligger et pålitelig og oppdatert offentlig kartgrunnlag egnet til å løse kommunens oppgaver etter plan- og bygningsloven. Kartgrunnlaget skal blant annet gi nødvendig informasjon for å kunne utarbeide basiskart til kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner kommunen selv lar utarbeide. Kartgrunnlaget skal gi oversikt over fysiske og administrative forhold i kommunen, bl.a. terrengformer, vassdrag, bebyggelse, veger, vegetasjon, adresser, eiendomsgrenser og stedsnavn. I tradisjonell forstand tilsvarer det offentlige kartgrunnlaget det teknisk-økonomiske kartverket. Kartgrunnlaget skal dekke arealer i sjø ut til grunnlinjene, jf. forskrift om grunnlinjene for sjøterritoriet rundt Fastlands-Norge.

Kommunene skal samarbeide med staten om det offentlige kartgrunnlaget. Vanligvis vil dette skje ved at kommunen, Statens kartverk og andre statlige og fylkeskommunale etater samarbeider om å forvalte og finansiere en felles kartdatabase. Slikt samarbeid er i dag i de fleste kommuner organisert gjennom «Geovekst»-samarbeidet og forutsettes videreført gjennom samarbeidsmodellen «Norge digitalt».

Staten skal bidra til det offentlige kartgrunnlaget med nasjonale databaser, f.eks. GAB (grunneiendoms-, adresse- og bygningsregisteret), sjøkartdata og topografiske kartdatabaser, oversikt over det offentlige kartgrunnlaget og nasjonalt geodetisk grunnlag.

Kommunene skal ikke betale for bruk av statens kartdata i sin plan- og byggesaksbehandling unntatt der dette er forutsatt i lov eller forskrift, f.eks. for GAB-data. Dette er ikke til hinder for at kommunen må betale for datauttak og bruk til andre formål.

Kommunen må påse at det offentlige kartgrunnlaget er oppdatert slik at vedtak fattes på et korrekt faktagrunnlag, som grunnlag for å vurdere nye saker og som hjelpemiddel for kommunen i å kontrollere at vedtak blir fulgt opp. Oppdateringen må være tilpasset det nøyaktighets- og detaljeringsnivå som kommunen benytter for kartgrunnlaget i de ulike delene av kommunen i henhold til gjeldende FKB-standard, jf. andre ledd. Oppdateringsrutinene vil i utgangspunktet basere seg på en kombinasjon av løpende administrative saksbehandlingsrutiner og periodisk oppdatering med f.eks. fotogrammetriske kartleggingsmetoder. Grunnlaget for den administrative oppdateringen framgår av forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker. Regler om oppdatering av GAB framgår av delingsloven med forskrifter.

Første ledd siste punktum. Kommunen skal stille nødvendige data, i form av utskrift eller digitale data, fra det offentlige kartgrunnlaget til rådighet for alle som fremmer eller uttaler seg om en plan- eller byggesak. Reglene for gebyr framgår av pbl. § 109. Kommunen kan ta eget gebyr ved utlevering av kartutsnittet eller innarbeide gebyret i et samlet behandlingsgebyr. Kommunen kan ikke ta gebyr av den som bare skal uttale seg om en sak, og som i den forbindelse trenger utskrift av rene "kartbilder" på papir eller skjerm. Departementet legger til grunn at kommunen etter omstendighetene kan ta betalt for bruk av data fra kartgrunnlaget basert på immatrielle rettigheter. I den grad forslagstiller leverer tilrettelagte digitale data, kan dette reflekteres gjennom reduserte gebyrsatser i den grad dette letter kommunens arbeid med gjennomføring og oppfølging av saken.

Andre ledd. Spesifikasjon av felles kartdatabase, FKB³, har en hovedinndeling i fire nøyaktighets- og detaljeringsklasser, FKB-A, B, C og D.

- FKB-A er den mest nøyaktige hovedklassen og tilfredsstiller de fleste krav til reguleringsplan, bebyggelsesplan og situasjonskart i bysentra.
- FKB-B tilfredsstiller normale krav til reguleringsplanlegging generelt. Det er fastsatt to B-spesifikasjoner, B1 og B2. B2 har et forenklet innhold og høydegrunnlag, og kan ha begrenset anvendelighet ved detaljprosjektering og for enkelte typer reguleringsplaner.
- FKB-C tilfredsstiller normale krav til kommuneplanens arealdel. Det er fastsatt to C-spesifikasjoner, C1 og C2. C2 er den minst krevende spesifikasjonen og tillater bl.a. at bygninger bare er representert som punkt.
- FKB-D er den minst nøyaktige og detaljerte klassen, og tilfredsstiller normale krav til kommuneplanens arealdel i områder uten bebyggelse eller næringsvirksomhet av betydning (områder over tregrensa).

Det offentlige kartgrunnlaget skal være systematisk og tematisk organisert i naturlige grupper som uavhengige primærdatasett. Primærdatasettene skal omfatte fysiske og administrative forhold av betydning for kommunens plan- og byggesaksbehandling,

³ Gjeldende spesifikasjon av Felles KartdataBase (FKB) finnes i SOSI Del 3 versjon 3.4, utgitt av Statens kartverk.

herunder eiendomsforhold. Data som naturlig danner sammenhengende nettverk eller flater skal ha en datastruktur som understøtter dette. Primærdata skal ikke være begrenset til å presenteres på en bestemt kartografisk måte eller i bestemte målestokker. Tilleggsdata som er nødvendig for å produsere bestemte kartbilder (presentasjonsdata) skal holdes separat fra de enkelte primærdatasettene. Kartgrunnlaget skal omfatte presentasjonsdata tilpasset de vanligst brukte kartpresentasjonene i kommunens plan- og byggesaksbehandling.

Andre ledd siste punktum. Aktuell spesifisering for analogt kartgrunnlag tilpasset reguleringsplanlegging finnes i "Norm for kart i målestokkene 1:250, 1:500, 1:1000 og 1:2000 og kommunale oppmålingsarbeider". Spesifikasjoner for analogt kartgrunnlag i mindre målestokker følger i utgangspunktet av spesifikasjonene til de ulike nasjonale kartseriene, først og fremst "Økonomisk kartverk".

Tredje ledd. Geodetisk grunnlag er en referanseramme som gjør det mulig å bestemme entydige koordinater. Statens kartverk har fastsatt EUREF89 som nasjonalt geodetisk grunnlag i grunnriss til erstatning for det tidligere NGO1948. Arbeidet med å gjøre overgangen til nytt grunnlag mulig er enda ikke sluttført for alle deler av landet. Statens kartverk har fastsatt NN1954 som nasjonalt høydegrunnlag. Kommuner som benytter lokale grunnlag bør fastsette transformasjonsformler og -verdier mellom lokalt og nasjonalt geodetisk grunnlag og gjøre dette kjent for brukerne, herunder hvilken transformasjonsnøyaktighet som dermed kan oppnås.

Fjerde ledd. Motivet for å ta arkivkopi framgår av arkivlova og må ses i sammenheng med reglene i denne, og ikke ut i fra hensynet til den sikkerhetskopiering som er nødvendig for å oppnå tilfredsstillende datasikkerhet, jf. § 11. Arkivkopier må lagres på bestandig materiale, eller gjennomgå regelmessige oppfriskningsrutiner, jf. reglene i arkivlova og tilhørende forskrifter.

Arkivkopi av digitalt kartgrunnlag bør både være i form av en fullverdig digital kopi i henhold til gjeldende SOSI-standard, og som kartblad i digitalt dokumentformat eller på papir. Både SOSI-fil og kartbladene må være arkivbestandige og i et godkjent arkivformat. Arkivdata må være tilknyttet nødvendig informasjon som beskriver datasettet (metadata) slik at kartgrunnlaget kan gjenskapes på et senere tidspunkt.

I utgangspunktet tas nytt arkiveksemplar av hele kartgrunnlag for hvert år, men dette kan tilpasses kommunenes rutiner for oppdatering av kartgrunnlaget. For analogt produsert kartgrunnlag bør det produseres eget arkiveksemplar når det produseres nye kart.

Der f.eks. Statens kartverk forvalter felles kartdatabase for kommunen, kan det være aktuelt at Kartverket ivaretar også arkivering for kommunen.

Regler om arkivering framgår ellers av arkivlova, jf. forskrift om offentlige arkiv og forskrift om utfyllende tekniske og arkivfaglige bestemmelser om behandling av offentlige arkiver.

§ 4 Pålegg om kartlegging

Kommunen kan pålegge den som fremmer planforslag å framskaffe geodata når dette er nødvendig for å ta stilling til forslaget. Kommunen kan innarbeide slike data i det offentlige kartgrunnlaget.

Kommunen skal så tidlig som mulig informere om at slikt pålegg kan bli aktuelt og grunnen til dette.

Kommunen kan bare gi slikt pålegg dersom det offentlige kartgrunnlaget ikke er nøyaktig eller detaljert nok til å ta stilling til forslaget. Kommunen skal gi opplysninger om gjeldende planer med så stor nøyaktighet at forslagstiller uten ytterligere undersøkelser kan legge slike plandata til grunn for sitt forslag.

Tilsvarende gjelder også for den som fremmer konsekvensutredning eller søknad om tiltak.

Merknad til § 4

Første ledd klargjør at kommunen ikke har plikt til å ha klart et offentlig kartgrunnlag i den nøyaktighets- og detaljeringsgrad som kreves for ethvert privat utbyggingstiltak som måtte komme opp. Dersom forslag om plan eller utbyggingstiltak krever mer nøyaktige eller detaljerte data, kan kommunen pålegge forslagstiller å utarbeide nødvendig kartgrunnlag tilpasset den foreslåtte planen. Omfanget av pålagte kartarbeider må stå i forhold til forslagets omfang. Kommunen kan ikke kreve mer detaljert eller nøyaktig kartlegging enn det som er nødvendig for å ta stilling til det aktuelle forslaget. Kommunen kan f.eks. i forbindelse med et reguleringsplanforslag bare stille relevante krav som har med behandlingen av reguleringsforslaget som sådan å gjøre. Kommunen kan på dette stadiet i prosessen ikke ta høyde for et eventuelt seinere behov for mer nøyaktig eller detaljert kartlegging f.eks. i forbindelse med etterfølgende prosjekteringsarbeider.

Andre ledd. Varsel om at pålegg kan bli aktuelt bør gis så snart forslagstiller søker råd eller bistand hos kommunen, f.eks. i samband med at forslagstiller ber om utsnitt av det offentlige kartgrunnlaget, jf. pbl. § 30 første ledd. Hvis det holdes eget oppstartsmøte i saken, bør kommunen kunne avklare spørsmålet i dette møtet. Kommunen bør umiddelbart sende bekreftelse om pålegget. Pålegg kan senest gis når det faste utvalget for plansaker tar stilling til om utvalget skal fremme forslaget, jf. pbl. § 30 andre ledd.

12-ukersfristen for kommunens behandling av planforslaget i pbl. § 30 andre ledd, løper fra det tidspunkt kommunen mottar forslag som tilfredsstiller minstekrav til fremstilling og innhold. Kartgrunnlaget og framlagt forslag til plankart må tilfredsstille kravene i forskriften her. Finner kommunen at et forslag er åpenbart mangelfullt, herunder mangler et tilstrekkelig kartgrunnlag, kan kommunen returnere forslaget for supplering, slik at fristen først begynner å løpe når et fullstendig forslag har kommet inn.

Tredje ledd presiserer at pålegg bare kan gis når det offentlige kartgrunnlaget ikke er tilstrekkelig nøyaktig eller detaljert som grunnlag for å behandle og fatte vedtak i vedkommende sak. Det er kommunens ansvar å holde det offentlige kartgrunnlaget oppdatert. Kommunen kan ikke kreve at forslagstiller gjennomfører kartleggingsarbeid bare for å oppdatere eksisterende offentlig kartgrunnlag. Kommunen kan heller ikke kreve at forslagstiller gjennomfører kartleggingsarbeider for å rette opp feil eller mangler forårsaket av at det offentlige kartverket ikke følger de spesifikasjonene som er fastsatt for dette kartverket.

Det er kommunens ansvar å gi opplysninger om gjeldende planer som har betydning for saken, med så stor nøyaktighet at forslagstiller kan legge disse til grunn for sitt

forslag. Krever forslaget at slike opplysninger klarlegges med større nøyaktighet enn det som framgår av gjeldende plan, er det kommunens ansvar å gjøre dette.

Kommunen må stille eiendomsinformasjon fra kommunens arkiver til disposisjon for forslagstiller, herunder GAB, eiendomskart og målebrev. Kommunen kan etter gjeldende lov ikke kreve at forslagstiller rekvirerer kartforretning for å få klargjort uklare eksisterende grenser, jf. Ot.prp. nr. 113 (2001-2002) kap. 3.5 s. 30 nederst. I den grad det er behov for å avklare uklare grenser eller skaffe fram manglende eiendomsinformasjon, vil det som regel være i partenes interesse å rekvirere kartforretning. Kommunen bør i slike saker oppfordre partene til dette. I den grad forslag til planvedtak er utformet slik at dette forutsetter avklarte eiendomsforhold, kan planutvalget avvise å fremme planforslaget inntil eiendomsforholdene er klargjort. I tillegg kan kommunen gjennomføre kartforretning på eget initiativ, jf. delingsloven § 2-1 tredje ledd bokstav c.

Fjerde ledd. Det kan gis tilsvarende pålegg om å framskaffe nødvendig kartgrunnlag også ved konsekvensutredning og søknad om tiltak når slik kartlegging er nødvendig for å kunne ta stilling til konsekvensutredningen eller søknaden.

Departementet legger til grunn at det offentlige kartgrunnlaget normalt vil være godt nok for å kunne fremme søknad om tiltak som er i samsvar med plan, selv om det også i slike saker kan være nødvendig med supplerende informasjon. Departementet understreker at kommunen bare kan kreve kartlegging som er nødvendig for å kunne ta stilling til om tiltaket er i samsvar med bestemmelser gitt i eller i medhold av plan- og bygningsloven. Det vil kunne være aktuelt å gi pålegg om kartlegging ved søknad om tiltak i de tilfellene det gis dispensasjon fra krav om å utarbeide regulerings- eller bebyggelsesplan, jf. pbl. §§ 23 nr. 1 og 28-2 første ledd.

Heller ikke i konsekvensutredningssak vil det normalt være nødvendig å kreve mer detaljerte kart enn det kommunen vanligvis allerede rår over etter denne bestemmelsen. Slikt pålegg vil som oftest først være nødvendig når saken presenteres som planforslag. En annen sak er at formålet med konsekvensutredningen, alt etter sakens art, kan forutsette ulike former for undersøkelser, kartlegginger, ol. for å kunne klargjøre virkningene av det aktuelle tiltaket.

§ 5 Pålegg om å levere data i digital form

Kommunen kan pålegge den som fremmer forslag til reguleringsplan, tomteinndeling eller bebyggelsesplan, å levere geodata i digital form dersom geodata kommunen skal stille til rådighet, også foreligger i digital form. Kommunen skal så tidlig som mulig informere om at slikt pålegg kan bli aktuelt.

Tilsvarende gjelder konsekvensutredning eller søknad, melding eller underretning om tiltak som nevnt i plan- og bygningsloven § 93 bokstav a, i eller j som kan ha slike vesentlige virkninger for miljø, naturressurser eller samfunn at tiltaket faller inn under bestemmelsene om konsekvensutredning.

For planforslag, konsekvensutredning eller søknad, melding eller underretning om tiltak som nevnt i plan- og bygningsloven § 93 bokstav a, i eller j, som omfatter tiltak som framgår av forskrift om konsekvensutredning vedlegg I, kan slikt pålegg gis uavhengig av hvilken form kommunens egne geodata foreligger i.

Merknad til § 5

Første ledd. Kommunen kan kreve planforslag levert på digital form, herunder forslag til tomteinndeling, jf. pbl. § 28-1 nr. 3. Krav til teknisk utførelse, datastruktur, dataformat, mv. framgår av §§ 6 til 9.

Dette forutsetter at kommunen kan levere egne data, som eventuelt har betydning for saken, på tilsvarende digital form som kommunen ønsker tilbake. Forslagstiller skal ikke trenge å digitalisere, herunder vektorisere eller topologisere⁴, data vedkommende får fra kommunen. Kommunen trenger strengt tatt bare å levere digitale data som ikke skal kartlegges på nytt. I den grad kommunen har digitale data som skal erstattes med bedre data, kan det likevel være hensiktsmessig at kommunen også leverer ut disse.

Første ledd siste punktum, se merknad til § 4 andre ledd.

Andre ledd. Tilsvarende pålegg kan også gis i saker som faller inn under bestemmelsene om konsekvensutredning. Pålegget kan i så fall gis både i forhold til konsekvensutredningen og i selve byggesaken når denne gjelder oppføring, tilbygging, påbygging, underbygging eller plassering av varig bygning, konstruksjon eller anlegg, vesentlige terrenginngrep, eller anlegg av veg eller parkeringsplass. Også i saker etter andre ledd er det en forutsetning at kommunen kan levere sine data på tilsvarende digital form som etter første ledd.

Tredje ledd. For planer og tiltak av et så stort omfang at de er nevnt i forskrift om konsekvensutredning, vedlegg I, kan slikt pålegg gis uavhengig av om kommunen kan levere sine data på digital form.

§ 6 Krav til pålagt kartlegging

Geodata pålagt utarbeidet etter bestemmelsene i § 4 skal være utarbeidet etter:

- a) "Spesifikasjon av felles kartdatabase (FKB)" i henhold til nøyaktighets- og detaljeringsklasse FKB-B, og med koordinater i det nasjonale geodetiske grunnlaget,
- b) kommunens spesifikasjon for det offentlige kartgrunnlag til reguleringsplanlegging, eller
- c) avtale med kommunen.

Kommunen kan i kommuneplan eller lokal forskrift fastsette for bestemte geografiske områder med særlig høy grad av utnytting, at pålagt kartgrunnlag kan kreves utarbeidet etter nøyaktighets- og detaljeringsklasse FKB-A eller likeverdig kommunal spesifikasjon.

Merknad til § 6

Første ledd. Den som er pålagt kartlegging etter § 4 kan i utgangspunktet velge å utarbeide dette:

- i henhold til FKB-B, eller
- etter kommunens spesifikasjon for det offentlige kartgrunnlag tilpasset

⁴ Vektorisere - omforme fra rastermønster til linjemønster. Topologisere – etablere logisk sammenheng mellom punkter, linjer og flater.

reguleringsplanlegging hvis dette avviker fra FKB-B, eller
- etter annen spesifisering avtalt med kommunen.

Andre ledd. Dersom kommunen har satt krav om høyere standard, fastsatt i lokal forskrift eller etter enkeltvedtak, kan vedkommende ikke velge, men må utarbeide geodata i henhold til disse kravene. Slike krav til særlig høy datakvalitet kan være aktuelt i bysentra eller liknende områder med høy grad av utnytting.

§ 7 Krav til digital arealplan

Digital arealplan skal inneholde nødvendig informasjon for å behandle og anvende planen med hjelp av elektronisk databehandling, herunder presentere planen som et entydig plankart. Plandataene skal angi de enkelte geografiske områdene med gitte formål og bestemmelser, som separate og entydige objekter kodet i samsvar med departementets spesifisering.

Merknad til § 7

Digital arealplan skal utformes i samsvar med Miljøverndepartementets til enhver tid gjeldende spesifisering. Gjeldende spesifisering finnes i SOSI⁵ databeskrivelse for plandata. En rekke geografiske informasjonssystemer (GIS) legger til rette for slik strukturering av data. Den digitale arealplanen bør være bygd opp slik at den på en hensiktsmessig måte kan understøtte anvendelsen av planen, herunder at det kan utledes entydige stikningsdata. Til digital arealplan må det være knyttet nødvendige metadata (informasjon som beskriver datasettet).

Det vil også være mulig å produsere plankart med dataassistert konstruksjonsverktøy (DAK) med korrekt navnsetting og koding, forutsatt at konstruktøren har dette for øye under produksjonsprosessen. Bruk av slike verktøy gjør det imidlertid vanskelig å tilfredsstille forskriftens krav om entydighet, jf. § 2 bokstave. En løsning på dette kan være at kommunen etter avtale aksepterer DAK-data som kun omfatter linjeinformasjon.

Konstruktøren må velge dataverktøy som gjør vedkommende i stand til å levere fullstendige arealplaner i henhold til gjeldende spesifisering. Det pågår for tiden arbeid, bl.a. i regi av Statens bygningsteknisk etat, med å utforme standardprosedyrer for overføring av data fra DAK-verktøy til de formatene som en digital arealplan krever.

§ 8 Krav til plankartet

Alle plankart skal ha en entydig identifikasjon og et navn. Plankartet skal vise rettslige virkninger på en klar og entydig måte, og med tilstrekkelig nøyaktig stedfesting.

Plankartet skal være utstyrt med tegnforklaring, markering av koordinatnettet og nordpil, og opplysninger om geodetisk grunnlag, kartprojeksjon, målestokk, og om planens behandling, herunder hvem som har utarbeidet og eventuelt revidert kartet. Tegnforklaringen skal skille mellom symboler som angir rettslige virkninger og annen informasjon. Plankartet skal skille mellom plandata og basiskart.

⁵ SOSI - Et standardformat for digitale geodata, versjon 3.4, utgitt av Statens kartverk, del 2 SOSI-objektkatalog, PLAN - Plandata etter Plan- og bygningsloven.

Merknad til § 8

Første ledd. Plankartets navn skal samsvare med planen, f.eks. "Kommunedelplan for Skogbygda" eller "Bebyggelsesplan for Skogveien 101-105". Som identifikasjon anbefales et tisifret nummersystem ååååxxxxyy, hvor de fire første sifrene angir årstall og de fire neste er et nummer som identifiserer hvert enkelt plankart fortløpende innen året. De to siste siffer identifiserer eventuelle delkart med egen koordinatramme. Hvis f.eks. en kommuneplan utformes som et oversiktskart over hele kommunen i en målestokk og ett eget detaljkart for kommunesenteret i større målestokk, skal disse to kartene tilordnes hvert sitt nummer selv om de eventuelt trykkes på samme arket. Hovedkartet bør gis dobbel null som sistesiffer. Plankartets identifikasjonen er i prinsippet uavhengig av det saksnummeret kommunen har behandlet planen under. Identifikasjonen skal i sin digitale form også inneholde kommunenummeret.

Andre ledd. Eksempel på opplysninger om saksbehandlingen kan for reguleringsplan omfatte dato, signatur og arkivreferanse for når saken er fremmet for kommunen, første og andre gangs behandling i det faste utvalg for plansaker, tidsrom for offentlig ettersyn og kommunestyrets vedtak, eventuelt om planen er utkast til bestemt behandling. Dato for kommunens kunngjøring av planvedtaket skal påføres plankartet.

Plankartet (kartet eller tegnforklaringen) påføres en påtegning som identifiserer hvilket kartgrunnlag som er benyttet som basiskart, herunder opplysninger om ajourføringsdato og om det er foretatt tilleggskartlegging i privat regi. For digitale plankart må det påses at en slik spesifikasjon følger med dersom digitale plantema eksporteres (utveksles) uten basiskartet.

Basiskartet vil i utgangspunktet være et utsnitt av det offentlige kartgrunnlaget for vedkommende område. I noen tilfeller vil det være nødvendig å utarbeide et mer nøyaktig og detaljert kartgrunnlag, jf. § 4. I noen tilfeller kan det være aktuelt å utelate mindre vesentlig informasjon fra kartgrunnlaget for å gi plankartet bedre lesbarhet. Det er viktig at basiskartets nøyaktighet og oppdatering står i forhold til plantype og planformål. Basiskartet utformes som strekkart uten fylte eller skraverte flater. Ortofotokart benyttes ikke som basiskart. Derimot kan det være svært aktuelt å benytte ortofotokart til ulike illustrasjonsformål.

Ikke alle personer forstår et kart like godt. Det må alltid legges vekt på å få fram ønsket informasjon på en så klar og forståelig form som mulig. Plankartet må verken underslå relevant informasjon eller framheve bestemt informasjon på en slik måte som gir mottakeren et fortegnat bilde av det underliggende informasjonsmaterialet.

Kartmålestokken må velges i samsvar med detaljeringsgraden i planen.

Reguleringsplan skal normalt være i målestokk 1:500 – 1:2000, kommuneplan i 1:10 000 – 1:50 000.

Navnebruken skal være i samsvar med reglene i lov om stadnamn.

Plankart skal utformes i samsvar med Miljøverndepartementets til enhver tid gjeldende spesifikasjon for plandata. Gjeldende spesifikasjon finnes i veilederne T-1382

Kommuneplanens arealdel og T-1381 Reguleringsplan. Bebyggelsesplan.

§ 9 Utveksling av digitale data og digitale dokumenter

Utteksling av digitale geodata, herunder digital arealplan og digitalt plankart, skal skje i henhold til nasjonal eller tilsvarende internasjonal standard eller etter avtale.

Digital arealplan kan etter avtale utveksles uten tilhørende basiskart dersom det framgår hvilket basiskart plandataene refererer seg til.

Merknad til § 9

Anbefalt standard for utveksling av digitale geodata er SOSI. Krav om standard form innebærer at det også må følge med nødvendige metadata (informasjon som beskriver datasettet i forsendelsen). Offentlige etater må være i stand til på forespørsel å levere og motta data etter denne standarden. Andre tilsvarende standarder for utveksling av vektordata som tar vare på korrekte kartkoordinatverdier og datastruktur, kan benyttes etter avtale mellom sender og mottaker.

Ved distribusjon av vedtatt plankart (dokumentutveksling) kan PDF-formatet være velegnet. I noen tilfeller kan det være hensiktsmessig å benytte et bildeformat med tilstrekkelig høy oppløsning, f.eks. TIFF. Se også merknadene til § 10.

§ 10 Endelig vedtatt plan, planarkiv o.a.

Kommunen skal arkivere endelig vedtatt plankart. Plankartet skal være signert og datert, og være på arkivbestandig papir eller på godkjent digitalt arkivformat for dokumenter.

Når kommuneplans arealdel er vedtatt av kommunestyret med rettsvirkning, skal ett eksemplar på papir eller godkjent digitalt arkivformat for dokumenter, sendes til Miljøverndepartementet, fylkesmannen, fylkeskommunen og berørte statlige fagmyndigheter.

Når reguleringsplan er vedtatt av kommunestyret med rettsvirkning, skal ett eksemplar på papir eller godkjent digitalt arkivformat for dokumenter, sendes til fylkesmannen og fylkeskommunen.

Kommunen skal ha oversikt over alle gjeldende arealplaner og andre vedtak etter plan- og bygningsloven som har betydning for tillatt arealbruk (planarkiv).

Kopi av endelig vedtatt plankart skal gi identisk informasjon som originalen. Kommunen kan ved digitalisering av eksisterende analoge planer med rettsvirkning, gjøre rene tekniske tilpasninger til nytt basiskart. Det må ikke foretas vesentlige endringer uten at planen behandles på nytt i samsvar med plan- og bygningsloven § 27-2. Mindre vesentlige endringer behandles i samsvar med § 28-1 nr. 2.

Merknad til § 10

Første ledd. Plankartet kan etter forskriftens ordlyd arkiveres på papir eller digital form. I begge tilfeller må plankarteksemplaret være arkivbestandig og i et godkjent arkivformat. Ved forskriftens iverksetting er det imidlertid enda ikke fastsatt godkjent prosedyre for signering av digitalt plankart. Inntil slike rutiner er fastsatt, kan plankartet derfor kun arkiveres i papirformat. Når plankart utarbeides digitalt, er det viktig at det digitale planmaterialet (den digitale arealplanen) oppdateres underveis med alle endringer som kommer til i planprosessen, slik at papireksemplarer som skal

signeres kan skrives ut direkte fra det digitale planmaterialet uten etterfølgende endringer, og at dette er identisk med hva som faktisk er vedtatt. Regler om arkivering framgår ellers av arkivlova, jf. forskrift om offentlige arkiv og forskrift om utfyllende tekniske og arkivfaglige bestemmelser om behandling av offentlige arkiver. Jf. også kravspesifikasjon for elektroniske arkivsystemer i offentlig forvaltning («Norsk arkivsystem» - NOARK-4).

Godkjent digitalt lagringsformat for dokumenter er bl.a. PDF og TIFF versjon 6, jf. NOARK-4. Arkiveksemplar skal være arkivbestandig. Eksemplarer av plankart som skrives ut med blekkprintere for arkivering i kommunen og fylkeskommunen, og hos fylkesmannen for senere avlevering til statsarkivene, må således oppfylle Riksarkivarens bestemmelse om papir- og blekkkvalitet.

Det framgår av arkivbestemmelsene at alle saksdokumenter skal arkiveres. Det innebærer at også kopi av utkast til plankartet slik det lå ute til offentlig ettersyn og plankart for senere vedtatte mindre vesentlige endringer skal arkiveres. Dersom planen ble fremmet i flere alternativer, skal det oppbevares kopier av alle alternativene.

Kopi av utkast til plankart kan allerede ved iverksettingen av forskriften gjerne arkiveres i digital form. Det samme kan etter omstendighetene også gjøres for vedtatte mindre vesentlige endringer.

Andre og tredje ledd. Om innsending av kommuneplans arealdel, se pbl. § 20-5 sjette ledd.

Om innsending av reguleringsplan, se pbl. § 27-2 nr. 3. Når bebyggelsesplan behandles som reguleringsplan, må også slik plan sendes inn. Også i andre tilfeller kan det være nyttig om bebyggelsesplan sendes inn til orientering.

Kommunen må avtale med fylkeskommunen, fylkesmannen og berørte statlige fagmyndigheter om eksemplarer som sendes til orientering, skal sendes på papir eller digital form. Det kan også være aktuelt å sende planen inn i begge formater. I hvilken grad mindre vesentlige endringer i gjeldende reguleringsplan skal sendes inn, vil være avhengig av de rutinene respektive fylkeskommunen og fylkesmannen følger.

Saker som skal godkjennes eller stadfestes av departementet, skal inntil videre alltid være vedlagt et signert og datert eksemplar av plankartet på arkivbestandig papir.

Fjerde ledd. Kommunen skal ha et planarkiv eller tilsvarende oversikt over alle gjeldende arealplaner og andre vedtak etter plan- og bygningsloven som har betydning for tillatt arealbruk. Kommunen må påse at gjeldende planer, men også planer som gjennom vedtak er gjort uaktuelle, blir sikret for ettertiden gjennom forsvarlig arkivering. Kommunen må sikre påliteligheten til planarkivet med løpende oppdateringer av nye og endrede vedtak.

Femte ledd. Kopi av plankart kan være digital eller analog. Krav om identisk informasjon innebærer bl.a. at analog kopi må vises med original symbol- og fargebruk.

Plankartet for en gjeldende arealplan er et juridisk dokument. Det må ikke foretas endringer av det juridiske innholdet uten at det samtidig gjennomføres en formell behandling i henhold til plan- og bygningsloven.

I forbindelse med digitalisering av analoge reguleringsplankart, kan det i enkelte tilfeller være aktuelt å justere begrensninglinjer slik at disse samsvarer med

kartgrunnlaget (eiendomsgrenser, veier, vassdrag, tilstøtende planer m.v.). Små justeringer (feil og unøyaktigheter) kan i så fall behandles som mindre vesentlige endringer, jf. pbl. § 28-1 nr. 2, mens endringer som er vesentlige (reelle faktiske avvik), må behandles som ny plan. Også tilpassninger av eldre planer til gjeldende standarder basert på dagens lovgivning, herunder klassifisering av planens reguleringsformål, kan etter omstendighetene anses som mindre vesentlige endringer. Ved mindre vesentlige endringer, trenger kommunen ikke utarbeide nytt arkiveksemplar av plankartet på papir når dette er ubetenkelig. Ved vesentlige endringer må det alltid utarbeides eksemplar på papir av den nye planen som heretter er det gjeldende juridiske dokumentet.

§ 11 Datasikkerhet

Den som har ansvaret for driften av offentlig kartgrunnlag og planarkiv, skal påse at disse blir håndtert og oppbevart på en sikkerhetsmessig forsvarlig måte, herunder at det jevnlig tas sikkerhetskopier av databaser.

Merknad til § 11

Sikkerhetskopiering av digitale geodata må skje som ledd i kommunens samlede rutiner for håndtering og sikring av digital informasjon. Tilsvarende gjelder også andre som har driftsansvar for offentlig kartgrunnlag. Rutinene må sikre at arkivverdig og andre viktige data ikke går tapt ved driftsavbrudd, og at ordinær drift lar seg opprette på nytt uten vesentlige forsinkelser.